

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Warsaw University of Maria Sklodowska-Curie
(Czestochowa, Poland)

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
НАПН України
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова

II Всеукраїнська науково-практична конференція

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ У ПСИХОЛОГІЧНИХ ВИМІРАХ
СПІЛЬНОТ ТА ПРОФЕСІЙ

До 85-річчя Національного авіаційного університету
та 15-річчя Навчально-наукового гуманітарного інституту

24-25 квітня 2018 року

Збірник наукових праць

Київ 2018

УДК 159.923(082)

I 602

Індивідуальність у психологічних вимірах спільнот та професій: збірник наукових праць / за заг. ред. Л.В. Помиткіної, Т.В. Вашеки, О.М. Ічанської. – К. : Аграр Медіа Груп, 2018. – 323 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з актуальних проблем розвитку особистості у різних соціальних та професійних структурах на різних вікових етапах онтогенезу, що відбулася 24-25 квітня 2018 року на кафедрі авіаційної психології Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету.

Голова організаційного комітету:

А.Г.Гудманян – доктор філологічних наук, професор, директор Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ

Заступник голови організаційного комітету:

Л.В.Помиткіна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, м. Київ

Члени оргкомітету:

О.М.Лич. – канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Л.С.Яковицька – канд. біол. наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

М.В.Репетій – психолог кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Рецензенти:

В.Г. Панок – доктор психологічних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи, м. Київ

В.В.Волошина. – доктор психологічних наук, доцент, заступник декану факультету психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, м. Київ

*Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 16 квітня 2018 р.)*

ISBN

© Колектив авторів, 2018

© Національний авіаційний університет, 2018

Література

1. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды: в 2-х т., т.1 – М.: Педагогика, 1980. 232 с.
2. Большой психологический словарь. – 4-е изд., расширенное / Сост. И общ. ред. Б.Г.Мещеряков, В.П. Зинченко. – М.: АСТ МОСКВА; СПб: Прайм-Еврознак, 2009. – 811 с.
3. Горностай П.П. Личность и ее роль: ролевой подход в социальной психологии личности. – К.: Интерпресс ЛТД, 2007. – 312 с.
4. Помиткіна Л.В. Психологія прийняття особистістю стратегічних життєвих рішень: монографія. – Київ.: Кафедра, 2013. – 381 с. / <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/31523>
5. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
6. Психологія життєвої кризи / Відп. Ред.. Т.М.Титаренко. – К.: Агропромвидав України, 1998. – 348 с.
7. Сечейко О.В. Диференціальна психологія / Підручник. – К.: НАУ, 2014. – 300 с.

Вікторія Оверчук

*к. психол. н, доцент, доцент кафедри «Психологія»
Донецький національний університет
імені Василя Стуса
м. Вінниця (Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ДОПОМОГИ ДІТЯМ У ПОДОЛАННІ ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ

На сучасному розвитку України збільшилась кількість складних життєвих ситуацій, спровокованих соціальними й економічними аспектами життя, збільшенням кількості стихійних лих, катастроф, терористичних актів, випадків фізичного, морального й сексуального насильства в повсякденному житті. Всі ці фактори призвели до розвитку кризових переживань особистості, що викликають інтелектуальне, духовне, емоційне і фізичне напруження людини. Все це не могло не позначитися як на рівні суспільної

свідомості, так і на індивідуальній системі соціальних установок та ціннісних орієнтацій окремої людини. Наслідком цього є збільшення попиту на психологічну допомогу в кризових та надзвичайних ситуаціях. Проблема подолання особистістю критичних і стресових ситуацій на сьогодні є однією з найактуальніших, саме вивченню цих питань присвячені праці вчених з різних галузь знань: психології, медицини, біології, педагогіки тощо.

Щоб подолати і зцілитися від психологічної травми, психіці для якісної адаптації потрібна зовнішня допомога. У момент стресової події мозок людини запам'ятовує всі деталі, що стосуються цієї події. У стресовій травматичній ситуації пам'ять людини не організована, їй не просто зібрати деталі події в одну картину. Спогади з'являються частинами, призводячи до хворобливих переживань людини. Травматична подія блокує процеси саморегуляції психіки: образи, звуки, запахи або тілесні відчуття, пов'язані з болючим переживанням. Вони немов «застрягають» в ній, так що людина знову і знову відчуває страх, біль, відчай і безпорадність.

Поряд з поглибленим вивченням безпосередніх наслідків впливу травматичних ситуацій, актуалізується аналіз дослідження наслідків психотравматичних подій у певних групах осіб. Зокрема, дослідження сучасних психологів сфокусовані на вивченні наслідків впливу травматичного досвіду на окремі особистісні особливості у наступних групах осіб: діти дошкільного та молодшого шкільного віку (М. Bowen, J. Bowlby, K. Brisch, F. Ruppert та ін.), підлітки (Т.В. Єгоркіна), жінки – жертви зґвалтування (С. Best, А. Burgess, R. Holmstrom, D. Kilpatrick, L. Veronen та ін.), вагітні жінки (В. І. Шебанова), військовослужбовці (П.В. Каменченко, С.В. Захариков та ін.).

Травматичний стрес – це реакція на події, що виходять за межі звичайного життєвого досвіду людини. За даними сучасних психологічних досліджень, коло людей, що можуть переживати травматичний стрес, досить широке. До нього входять не тільки безпосередні учасники подій, але й члени їхніх сімей, а також ті, що були поруч з подією, або спостерігали за нею через ЗМІ, або навіть чули розповіді про події. Особливо

це стосується дітей з огляду на обмеженість їхнього життєвого досвіду, вразливість і незрілість дитячої психіки [3].

Травматичне переживання в минулому, згідно німецьким вченим, має далекосяжні наслідки. Дослідження фонду ім. Теодора Фліднера, результати якого представлені в журналі *Trauma and Gewalt*, показало, що нерідко розвиваються депресії або тривожний невроз, виникають хронічні болі і астма.

У цілому можна виділити 5 основних типів травматичних подій, які особливо часто відповідають в майбутньому за психічні та фізичні страждання: емоційне нехтування, емоційне і фізичне насильство, сексуальна агресія і сексуальне насильство. Зі слів Олени Шіффердекер, співробітниці відділу науки, науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок у фонді ім. Теодора Фліднера: «Як показало дослідження, приблизно 90% обстежених пацієнтів психіатричних або психосоматичних установ зазнали у своєму житті травматичне переживання».

Безтравматичного дитинства не буває, питання тільки в інтенсивності цієї травми, її тривалості та повторюваності. Це саме ті фактори, які багато в чому визначають подальше формування особистості дитини (сюди ще слід додати соціальне оточення, яке або допомагає дитині впоратися з психологічною травмою і звести до мінімуму її наслідки, або, навпаки, посилює її, а також, біологічну, генетичну складову).

Дітям, які пережили психологічну травму, досить важко зрозуміти, що з ними сталося. Це, перш за все, пов'язано з їх віковими особливостями, їм не вистачає соціальної та психологічної зрілості. Дитина не в змозі повністю усвідомити сенс, вона просто запам'ятовує саму ситуацію і свої переживання під час її переживання. Травмовані діти висловлюють свої пережиті почуття через поведінку [5].

Травматичні події можуть викликати у дітей різні поведінкові особливості, почуття, які важливо відслідковувати та адекватно допомогти дитині пережити, проявити й пропрацювати їх. Це можуть бути почуття незахищеності, страх майбутнього, гнів, агресія, сором і відчуття провини, відчуженість та ізоляція від оточуючого середовища, сум. У дітей можуть виникнути проблеми з навчанням, увагою,

можливістю запам'ятовувати інформацію, психосоматичні порушення (такі, як логоневроз (заїкання), енурез (нетримання сечі), бронхіальна астма, нейродерміти та ін.). Існують певні особливості поведінкових проявів дітей, які пережили травматичний досвід, з урахуванням віку [4].

Важлива складова роботи з травмованими дітьми полягає в тому, щоб навчити дорослих допомагати їм. Помилкою було б припустити, що батьки, вчителі та опікуни знають, як допомогти дітям, які пережили травму.

Іноді, якщо навіть дорослий і має в своєму розпорядженні знання про те, як допомогти дитині, власний емоційний стан може заважати йому задовольняти дитячі потреби, особливо, якщо відбувається травмування й дорослого. У дорослого в процесі спілкування з травмованими дітьми, які переживають травматичну подію, може розвинутися «вторинний травматичний стресовий розлад», або «жалісливе виснаження» – співчутливе розуміння страждання, дистресу дитини в поєднанні з прагненням полегшити його. Симптоми, що супроводжують це явище, насправді подібні до тих емоційних, фізіологічних і когнітивних реакцій, які спостерігаються у жертв травматизації. Іншими словами, фахівці самі починають страждати тією ж симптоматикою, що і жертви трагедії [2].

Робота з жертвами травми передбачає зіткнення з самою травмою, і, відповідно, вразливістю дорослого по відношенню до неї. Головні функції дорослого, який допомагає дитині в подоланні травми – забезпечувати захист дитини і модулювати її тривогу. Потреба в особах, що забезпечують захист, зберігається у людини все життя. Якщо припустити, що при травматизації спростовується в першу чергу робоча модель надійної прихильності, згідно з якою індивід сприймає самого себе як цінного і компетентного, а своїх близьких – як емоційно доступних, які надають підтримку, то це означає, що саме ця модель повинна бути відновлена з урахуванням отриманого досвіду [2]. Всього надію те, що сучасні теоретичні дослідження психологічної науки доводять: після пережитої травми у дитини можливе відновлення надійної прихильності і відносин довіри за умов зовнішньої захищеності.

Література

1.Бріш К. Г. Розлади прив'язаності від теорії до терапії : посібник / Карл Гайнц Бріш ; пер. з нім. Ю. Ковалів. – Львів : [б. в.], 2012. – 314 с.

2.Бурмистрова Е.В.. Психологическая помощь в кризисных ситуациях (предупреждение кризисных ситуаций в образовательной среде): Методические рекомендации для специалистов системы образования. — М.: МГППУ,2006. — 96с.

3.Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посіб. - Київ : НаУКМА, ГЛІФ Медіа, 2017. - 208 с

4.Методичні рекомендації щодо організації літнього оздоровлення дітей з числа внутрішньо переміщених осіб у скаутських таборах/ Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Національна організація скаутів України». – К.: 2017. – 51с.

5.Профілактика посттравматичних стресових розладів: психологічні аспекти. Методичний посібник / Упор. : Д.Д. Романовська, О.В. Ілашук. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 133 с.

Наталія Павлик

док. психол. наук,

ст.наук. співробітник відділу психології праці

Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

м. Київ (Україна)

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ГАРМОНІЙНОГО ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ ВНЗ ГУМАНІТАРНОГО ТА ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Актуальність проблеми розробки системи психологічного супроводу гармонійного особистісного розвитку випускників ВНЗ зумовлена низкою негативних соціально-психологічних чинників. Загострення політичної, економічної кризи, зростання безробіття, вимушена міграція є показниками порушення

НАШІ АВТОРИ

TATLILIOĞLU Kasım

Doç. Dr., Bingöl University, Arts and Science Faculty, Department Psychology (Bingöl ,Türkiye)

ВІЛЬШ Йоланта

доктор технічних наук, інженер, доцент кафедри гуманітарних наук Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі (м.Варшава, Польша)

ПАВЛЯК Марек

Кандидат. военных. наук Академии Военного Искусства (г.Варшава, Польша)

АРДАШОВА Ярослава Ігорівна

кандидат філософських наук, старший викладач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інститут Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

БАРАНОВСЬКА Лілія Володимирівна

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

БІЛЬКЕВИЧ Віктор Іванович

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національний авіаційний університет (м. Київ, Україна)

ВАШЕКА Тетяна Володимирівна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інститут Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ВИНОГРАДНА Олена Володимирівна

кандидат психологічних наук Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України (м. Київ, Україна)

ВИХОДЦЕВА Ольга Анатоліївна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та консультативної психології факультету

психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

ВИШНЕВСЬКА Світлана Володимирівна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ВЛАСОВА-ЧМЕРУК Оксана Миколаївна

старший викладач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

о. Ігнатій (ВОЛОВЕНКО Олександр Семенович)

слухач спеціальності «Психологія» НН ІНО Національного авіаційного університету. Українська Православна Церква Київського Патріархату (м. Київ, Україна)

ВОЛОШИНА Валентина Віталіївна

доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри теоретичної та консультативної психології факультету психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

ВОЛЬНОВА Леся Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психосоматики та психологічної реабілітації Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, (м. Київ, Україна)

ВРЖЕСНЕВСКИЙ Иван Иванович

кандидат наук з фізического виховання і спорту Національного авіаційного університету (г. Київ, Україна)

ГАВРОНСЬКА Ірина Юріївна

студентка 2 курсу СО «Магістр» Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

ГІРЧУК Олеся Василівна

старший викладач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ГІЧАН Іван Степанович

кандидат психологічних наук, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ГІЧАН Катерина Іванівна

Психолог

(м. Київ, Україна)

ГОРСЬКИЙ Олексій Миколайович

магістр спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ГУДМАНЯН Артур Грантович

доктор філологічних наук, професор, директор Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ДАНИЮК Олена Василівна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ДУБОВА Олександра Тарасівна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Одеса, Україна)

ДОЛГОВА Олена Миколаївна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЕВСЕЕНКО Анна Николаевна

слухач спеціальності «Психологія» Учебно-наукового інститута неперервного образования Національного авіаційного університету (г. Киев, Украина)

ЖМУРКО Микита Дмитрович

молодший науковий співробітник, голова Ради молодих науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ, Україна)

ЗИМОГОРОВА Наталя Володимирівна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національний авіаційний університет (м. Київ, Україна)

ЗЛАГОДУХ Вікторія Вікторівна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЗОЗ Олег Петрович

Київський національний економічний університет (м. Київ, Україна)

ІЧАНСЬКА Олена Михайлівна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

КЛЮЗКО Катерина Євгенівна

магістр психології Національного авіаційного університету. БФ «Діти надії і любові», виконавчий директор (м. Київ, Україна)

КОВТУН Олена Віталіївна

доктор педагогічних наук, професор завідувач кафедри іноземної філології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

КОНЮХ Алла Євгенівна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

КОРНІЄНКО Сергій Олександрович

Київський національний економічний університет (м. Київ, Україна)

КОТЛОВА Людмила Олександрівна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри теоретичної та практичної психології Житомирського державного університету імені Івана Франка, (м. Житомир, Україна)

КУЛИК Роман Олександрович

Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

КУШНІР Юлія Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології Донецького національного університету імені Василя Стуса (г. Вінниця, Україна)

ЛАНОВЕНКО Юлія Іванівна

кандидат психологічних наук, доцент кафедра теоретичної та практичної психології Житомирського державного університету імені Івана Франка, (м. Житомир, Україна)

ЛЕБЕДИК Леся

кандидат педагогічних наук, доцент Полтавського університету економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна)

ЛИТВИНЕНКО Світлана Анатоліївна

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету (м. Рівне, Україна)

ЛИЧ Оксана Миколаївна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЛОПУШАНСЬКА Карина Михайлівна

студентка кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

МАЛЯР Олена Іванівна

кандидат психологічних наук, КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти» (м. Вінниця, Україна)

ОВЕРЧУК Вікторія

кандидат психологічних наук, доцент кафедри «Психологія» Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

ОРОБЕЦ Сергей Павлович

Київський національний економічний університет (м. Київ, Україна)

ПАВЛИК Наталія Василівна

доктор психологічних наук, старший науковий співробітник відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ, Україна)

ПОДКОПАЄВА Юлія Валеріївна

кандидат психологічних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, Україна)

ПОКОТИЛО Ліна Юріївна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ПОМИТКІН Едуард Олександрович

доктор психологічних наук, професор, завідувач відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ, Україна)

ПОМИТКІНА Любов Віталіївна

доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

РАДЗИМОВСЬКА Оксана Віталіївна

кандидат психологічних наук Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України (м. Київ, Україна)

РЕПЕТІЙ Марина Володимирівна

психолог кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

РИБАЛКА Валентин Васильович

доктор психологічних наук, професор Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ, Україна)

РУДЕНКО Микола Петрович

кандидат військових наук, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

РУДИК Світлана Анатоліївна

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

СЕЧЕЙКО Олена Віталіївна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

СИДОРЧУК Юлія Вікторівна

пошукувач відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (м. Київ, Україна)

СИНИШИНА Вікторія Михайлівна

доцент кафедри психології Ужгородського національного університету (м. Ужгород, Україна)

СПАСІЧЕНКО Володимир Миколайович

викладач кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

СТОЙКО Юлія Борисівна

Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Донецьк, Україна)

СТРЕЛЬНИКОВ Віктор Юрійович

доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук Полтавського університету економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна)

ХОВДУНОВ Вячеслав Олегович

слухач спеціальності «Психологія» Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЦИБУЛЬСЬКА Вікторія Ігорівна

завідувач лабораторії кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЧУКОВЕЦЬКА Наталія Григорівна

слухач Навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ШЕЛЕВЕР Оксана Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород, Україна)

ЮДИН Валентин Анатольевич

Київський національний економічний університет (м. Київ, Україна)

ЯКОВИЦЬКА Лада Савеліївна

доцент, кандидат психологічних наук кафедри авіаційної психології Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна)

ЯМНИЦЬКИЙ Вадим Маркович

доктор психол. наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету

(м. Рівне, Україна)

ЯНІШЕВСЬКИЙ Юрій

Київський національний економічний університет,

(м.Київ,Україна)

ЗМІСТ

<i>Kasım tatlıhoğlu</i>	<i>According to ericson's psychosocial development theory psychological determinants of identity development at the different life stages</i>	3
<i>Йоланта Вільш</i>	<i>Життєдіяльність людини у світлі значення показників сталих індивідуальних рис її особистості</i>	16
<i>Павляк Марек</i>	<i>Культурный шок – помощь солдатам в «предмиссионном» периоде и до его окончания</i>	21
<i>Ардашова Я.І.</i>	<i>Духовність крізь призму міфологічного, як джерело розвитку самосвідомості особистості</i>	31
<i>Барановська Л.В</i>	<i>Особистісно зорієнтована вимірність інноваційної педагогіки</i>	36
<i>Бількевич В.І.</i>	<i>Технологія психологічної корекції пстр методом поєднання арт-терапії з проведенням кризової інтервенції військових, які отримали поранення під час бойових дій в зоні АТО</i>	43
<i>Вашека Т.В.</i> <i>Чуковецька Н.Г.</i>	<i>Зв'язок внутрішньособистісного конфлікту з особистісною зрілістю жінок середнього віку</i>	48
<i>Виноградна О.В.</i>	<i>Особливості мотивації до навчання майбутніх психологів в умовах інформаційного суспільства</i>	53
<i>Виходцева О.А.</i>	<i>Альтруїстичні почуття як складова моральної відповідальності особистості</i>	57
<i>Вишневська С.В.</i>	<i>Самоактуалізація іконописців</i>	60

<i>Власова-Чмерук О.М. Долгова О.М. Кулик Р.О. О.Ігнатій (Воловенко О.С.)</i>	<i>Психологічні особливості ставлення до хвороби онкохворих</i>	65
<i>Волошина В.В.</i>	<i>Детермінанти професійного становлення майбутнього психолога</i>	73
<i>Вольнова Л.М.</i>	<i>Виміри психологічної проблеми в системі надання психологічної допомоги особистості</i>	78
<i>Вржесневский И.И. Оробец С.П. Юдин В.А.</i>	<i>Ализ отношения к физическим упражнениям и нагрузки девушек и женщин разных возрастных групп</i>	83
<i>Гавронська І.Ю.</i>	<i>Психологічні особливості професійного самовизначення сучасної молоді</i>	86
<i>Гірчук О.В.</i>	<i>Психологічні умови формування самоставлення особистості</i>	91
<i>Гічан І.С Гічан К.І.</i>	<i>Смуток душі як модус депресивного буття людини</i>	97
<i>Горський О.М.</i>	<i>Соціонічно-інформаційний підхід до забезпечення функціональної стійкості авіаційно-космічної системи</i>	104
<i>Данюк О.В.</i>	<i>Казкотерапія як ефективний метод підвищення адаптації індивіда</i>	111
<i>Дубова О.Т.</i>	<i>Психологічні характеристики індивідуальних проявів віктимної поведінки жертв злочину</i>	116
<i>Евсеенко А.Н.</i>	<i>Индивидуальные особенности</i>	121

	<i>переживання життєвого кризису «опустевшого гнізда» у жінок середнього віку</i>	
<i>Жмурко М.Д.</i>	<i>Психологічні стратегії прийняття рішень в процесі професійного самовизначення</i>	128
<i>Зимогорова Н.В.</i>	<i>Індивідуальні можливості адаптації та збереження психічного здоров'я особистості в умовах мережевого соціуму</i>	134
<i>Злагодух В.В.</i>	<i>Взаємозв'язок стратегій розв'язання конфліктних ситуацій з рольовими домаганнями у шлюбі у жінок-керівників</i>	138
<i>Зоз О.П.</i>	<i>Фізичне виховання молоді у</i>	143
<i>Корнієнко С.О.</i>	<i>контексті</i>	
<i>Янішевський Ю.</i>	<i>здоров'язберезувальної компетенції</i>	
<i>Ічанська О.М.</i>	<i>Динаміка переживання кризи під</i>	145
<i>Клюзко К. Є</i>	<i>час психореабілітації у дітей постраждалих від збройного конфлікту на Донбасі</i>	
<i>Ічанська О.М.</i>	<i>Професійна придатність моряка</i>	150
<i>Лопушанська К.М.</i>	<i>у контексті адаптації до трудової діяльності екстремального профілю</i>	
<i>Ковтун О.В.</i>	<i>Вплив індивідуально-</i>	155
<i>Гудманян А.Г.</i>	<i>психологічних особливостей перекладача на процес і результат перекладу</i>	
<i>Конюх А.Є.</i>	<i>Особливості зв'язку схильності до</i>	160
	<i>стресу із антиципаційною спроможністю пожежників</i>	
<i>Котлова Л.О.</i>	<i>Психологічне благополуччя:</i>	166
	<i>чинники та складові</i>	
<i>Кушнір Ю.В.</i>	<i>Професійне здоров'я педагога: реалії і перспективи</i>	170

<i>Лановенко Ю.І.</i>	<i>Система інтерпретації в тренінговій роботі</i>	174
<i>Лебедик Л.В.</i>	<i>Роль майбутнього викладача вищої школи у формуванні своєї індивідуальності</i>	182
<i>Лич О.М.</i>	<i>Життєстійкість як індивідуальний чинник вирішення життєвих криз людиною похилого віку</i>	187
<i>Оверчук В.</i>	<i>Особливості допомоги дітям у подоланні травматичного досвіду</i>	193
<i>Павлик Н.В.</i>	<i>Психологічний супровід гармонійного особистісного розвитку студентів вназ гуманітарного та технічного профілю</i>	198
<i>Подкопаєва Ю.В</i> <i>Маляр О.І.</i>	<i>Вплив засобів масової інформації на формування уявлень про духовний ідеал особистості дитини молодшого шкільного віку</i>	203
<i>Покотило Л.Ю</i>	<i>Психокульт як механізм деструктивного впливу на самосвідомість особистості</i>	208
<i>Помиткін Е.О.</i> <i>Сидорчук Ю.</i>	<i>Головний біль пострадянської освіти у ххі столітті</i>	210
<i>Помиткіна Л.В.</i>	<i>Розвиток індивідуальності особистості через врахування конгруентного способу життя</i>	215
<i>Радзімовська О.В.</i>	<i>Вплив індивідуальних особливостей андрагога на ефективність процесу педагогічної взаємодії з дорослими учнями</i>	219
<i>Репетій М.В.</i>	<i>Теоретичні аспекти дослідження музикотерапії як засобу збереження фізичного та психологічного здоров'я</i>	225

<i>Рибалка В.В.</i>	<i>Соціально-педагогічні і психологічні особливості розвитку громадянського суспільства і особистості громадянина та демократична парадигма освіти</i>	230
<i>Руденко М.П.</i>	<i>Особливості імітаційного моделювання діяльності операторів для створення емерджентного ефекту авіаційних систем</i>	241
<i>Рудик С.А.</i>	<i>Психологічний тренінг «шлях до вершини» як метод покращення адаптаційних здібностей індивідуальності</i>	245
<i>Сечейко О.В.</i>	<i>Особистісні трансформації студентів-психологів в контексті професійної придатності</i>	251
<i>Синишина В.М.</i>	<i>Психологічна допомога учасникам навчально-виховного процесу при переживанні травмуючого досвіду, пов'язаного з антитерористичною операцією на сході України</i>	261
<i>Спасіченко В.М.</i>	<i>Індивідуальні особливості переробки досвіду небезпеки в авіаційному спорті</i>	269
<i>Стойко Ю.</i>	<i>Психологічні особливості переживання життєвої кризи особистістю</i>	273
<i>Стрельников В.Ю.</i>	<i>Духовний світ індивідуальності студента</i>	280
<i>Ховдунов В.О.</i>	<i>Генезис психологічного здоров'я особистості</i>	283
<i>Цибульська В.І.</i>	<i>Особливості прояву життєвої позиції у осіб юнацького віку</i>	291

<i>Шелевер О.В.</i>	<i>Психологічні аспекти ставлення до здоров'я вихованців інтернатних закладів</i>	296
<i>Яковицька Л.С.</i>	<i>Екстеріоризація як мотиваційно-ціннісний чинник самореалізації особистості у науково-технічній діяльності</i>	300
<i>Ямницький В.М. Литвиненко С.А.</i>	<i>Сучасні практики психологічної допомоги</i>	305